

Tường thuật chuyến đi thăm lại trường cũ và các Ân sư

Nhân dịp Kim Khánh Lớp 73 và lớp 74

Chủng viện Thừa Sai Kontum

Phần I : thăm đồi 116 Tùng Lâm Dalat – Học viện dòng CCT

Vào dịp gặp nhau năm 2020 kỷ niệm 85 năm thành lập Chủng viện Thừa sai Kontum, tôi và các bạn đã hẹn nhau tổ chức kỷ niệm 50 năm lớp 73. Và từ đó ý tưởng xây dựng chương trình đã bắt đầu “thai nghén” trong chúng tôi. Nhiều chương trình với các địa điểm, địa chỉ, thời gian.... đã được chúng tôi đưa ra thảo luận, nhưng vẫn chưa chọn được phương án nào có thể đáp ứng được ý muốn tìm lại “cảnh cũ – người xưa” thời niên thiếu, của gần hai mươi ông già vừa vào tuổi nghỉ hưu...thật là khó... . Khó vì lớp 73 được khai sinh tại giáo phận Kontum, nhưng học hành lại ở Dalat. Khó vì phải phù hợp với quỹ thời gian và nhất là sức khỏe cho toàn đoàn U 70. Thôi thì chúng con muốn vậy, nhưng xin dâng tất cả cho Chúa, nếu đẹp lòng Chúa xin Ngài hướng dẫn và ban ơn cho chúng con thực hiện.

Vậy là để đáp ứng mong muốn của một số anh em, chúng tôi chia ra làm 2 phần. Phần một của chương trình Về nguồn 50 năm là chuyến đi Dalat vào ngày mùng 10 Tết âm lịch Quý Mão 2023: 3 ngày 2 đêm.

Đoàn Về nguồn 50 năm/phần 1 chỉ có các bạn ở Saigon tham dự, mặc dù chúng tôi đã liên lạc, mời gọi cả hai tuần lễ trước Tết, nhưng chắc là đã mệt mỏi vì vừa qua mấy ngày Tết nên ít người tham gia.

-Ngày thứ I (mồng 10 Tết Quý Mão- 31/1/2013)

- Sau khi đón đủ các thành viên của đoàn. Trạm đầu tiên tại nhà Hạnh ở Ngã tư An Sương rồi qua nhà hai anh em Hùng vợi quận 12 gần đó, xe chạy thẳng lên Chợ chiều Thủ Đức đón anh em Hưng-Hiến, trò thêm một chút tới đền Hùng đón vợ chồng Hòa.

Nhóm khách cuối cùng là vợ chồng Chính và mẹ con cô Trinh em ruột Chính. Xe chạy một mạch Bảo lộc thẳng tiến.

Chụp kỷ niệm tại nhà thờ Domain

➤ 10 giờ 15

Đoàn ghé vào Giáo xứ Thánh Mẫu – Bảo Lộc thăm Mẹ của bạn Báu cvk73. Báu đang sinh sống tại Australia, mấy ngày Tết về thăm nhà nhưng không thu xếp đi cùng chúng tôi được

Bà Cự đã ngoài 80 nhưng vẫn còn khỏe mạnh và minh mẫn. Cự rất vui vì đám bạn cũ xì 50 năm trước của con, ghé thăm mình

Còn bạn Báu thì vui khởi nói

- 16 giờ chúng tôi đến Dalat. Sau tìm được homestay, nhận phòng nghỉ ngơi chút đỉnh là đến giờ ăn tối. Do đã phân công trước, mỗi người chúng tôi dọn bàn tiệc với “vốn tự có”

Homestay này do Hưng đã từng mượn nên không lạ gì

Ốc bằm nhồi lòng heo giả cầy

củ kiệu tôm khô

Salad trộn dấm

nem xối – Lá mơ

Vậy là có rượu có bạn, chúng tôi ăn uống ca hát cho đến tận 21 giờ mới đi ngủ. Một giấc ngủ ngon sau ngày dài di chuyển

- Ngày thứ hai (mùng 11 Tết – 1/2/2023)
Sau bữa sáng và cà phê nhỏ gọn, đoàn chúng tôi lên đường.
Địa chỉ đầu tiên là Nhà thờ Con gà và nhà thờ Domain

Mới là ngày
đầu nên mọi
người còn tràn
đầy năng
lượng và háo
hức nên ai
cũng góp nụ
cười rạng rỡ.
Hoa nở rạng
ngời sắc xuân

Chúng tôi đến Tùng Lâm, đồi 116 là địa chỉ thứ ba. Định rằng sẽ tham quan ở đây lâu, có thể đến chiều để ôn lại những kỷ niệm cũ nơi chiến trường xưa.

Nhưng vừa bước xuống xe, đập vào mắt mọi người là cảnh tượng ngổn ngang gạch cát của một công trường xây dựng. Sân bóng rổ số 1 ngày xưa bây giờ người ta đào khoét để xây một hầm tự hoại hết cả diện tích không còn lối bước qua. Cái sân bê tông nhựa trước nhà thì đầy bùn đất. Kiếm được chỗ đứng chụp hình cũng khó. Đâu rồi nơi những trận thư hùng banh tù của lớp 72 với 73 ngày xưa !!!!!

Nhân đây xin nói lại cho đọc giả biết tại sao lớp Cvk 73 chúng tôi Về nguồn là Kontum nhưng lại về thăm tòa nhà của Học viện Dòng Chúa Cứu Thế Dalat. Là do chiến tranh của đầu thập niên 70. Các lớp đàn anh chúng tôi mấy năm trước vẫn thi tuyển và học tập tại Trung viện TS Kontum tọa lạc tại Tòa Giám mục Kontum 146 đường Trần Hưng đạo – Phường Thắng Lợi- tp Kontum. Nhưng năm 1972 chiến sự xảy ra ác liệt tại Kontum, nên Tòa GM đã mượn Học viện DCCT lúc này đang để trống, và chuyển Tiểu Trung viện Kontum, từ lớp 6 đến lớp 10 về tạm học tại đây. Từ lớp 11 đến lớp Terminal (lớp 13, chỉ Cv Kontum mới có lớp 13) thì tu học tại Biệt thự Sohier bên cạnh hồ Xuân Hương – Dalat. Do yếu tố này, từ lúc tham dự thi tuyển cho đến khi chạy loạn năm 1975 rồi tan rã Tiểu Trung viện, lớp 73 và lớp 74 chỉ biết Học viện DCCT Dalat với những kỷ niệm thời học trò, chứ chẳng biết Kontum ở đâu trong ký ức của mình.

Mặt tiền tòa nhà Học viện DCCT không có gì thay đổi so với 50 năm trước. Có khác chăng là có thêm lá cờ đỏ cẩm thờ ơ, lọt thỏm lạc lõng giữa mệnh mông uy nghi dáng dấp tôn giáo của tòa nhà.

Mặt dựng tòa nhà này còn lưu giữ kỷ niệm Thầy trò chúng tôi của niên khóa 74-75, trong dịp đốt Lửa trại - xin lửa từ trời xuống đồng củi đã chuẩn bị sẵn dưới đất. Lửa trời không xuống được do trời gió lớn quá, Trên mái nhà Thầy bật quạt không lên, Thầy trò kéo nhau vào nhà luôn...buồn...

Không thể không nhắc đến sự hiện hữu mới có của cái hàng rào lục bình bằng xi măng chung quanh sân. Ngày xưa không có cái hàng rào xi măng này, mà chỉ có một bờ đá chẻ dựng cao hơn mặt sân khoảng 10 phân, ngăn cách sân bê tông nhựa với khoảnh đất bề ngang chừng 1 -2 m, trồng những bụi hoa hồng xen kẽ với cây hoa Anh Đào, cao thấp, hết chu vi của sân..

Hoa Anh Đào nở sau Tết

Mùa Xuân, sau kỳ nghỉ Tết, những bụi hoa hồng và những cây hoa Anh đào cùng nở hoa rực rỡ màu hồng hường, đẹp hơn bờ hồ Xuân hương ngoài phố Dalat. Chúng tôi thường hái ăn những quả Anh đào màu tím than, mọc trên cành từng chuỗi khi hoa đã rụng hết, với vị chua chua giòn ngọt, nhưng há miệng ra thì đũa nào răng lưỡi cũng tím đen, nhát ma con nít chắc khóc thét vì sợ

Hết dải đất trồng Anh Đào và hoa hồng chung quanh sân, là sườn đồi dốc đứng, đông đặc những cây thông cổ thụ, đường kính thân cây phải hơn vòng ôm của người lớn. Lá thông rụng đầy dưới đất, một lớp dày cả tắc xen lẫn với những quả thông khô và những cây thông con. Mùi thơm từ thảm lá và tiếng thông reo trong gió suốt ngày suốt đêm. Tấm nệm lá thông này rất trơn. Mỗi lần trái banh của chúng tôi bị ném văng ra khỏi sân và “à la vallée”, rơi xuống thung lũng hoặc nằm kẹt lại tại gốc thông, bụi sim rừng nào đó; phải xuống lấy thì thường là trơn té phải vài lần mới chạm được trái banh. Sườn đồi thông trước toà nhà cũng là nơi các thi sĩ CVK nằm ngước mặt nhìn đọt thông để làm thơ trong mỗi 15 phút nghỉ giữa tiết học.

Đồi thông ngày xưa đầy đặc cây, bây giờ chỉ còn thưa vài cây làm đại diện(hình chụp 2017. Bây giờ còn ít hơn)

Nhưng sườn đồi thông này cũng giữ một bí mật của các chú “Mới” mà 50 năm sau bây giờ mình mới hé lộ : Số là mỗi năm có một kỳ tĩnh tâm kéo dài 3 ngày. Trong 3 ngày này cả CV chỉ nghe các Cha giảng phòng rồi tự mình rút ra nơi nào đó mà suy gẫm, cầu nguyện riêng. Không học hành gì cả, không được nói chuyện cả trong bữa ăn. Duy chỉ có giờ thể thao buổi chiều hằng ngày là được bình thường thôi. Các anh lớn thì nghiêm trang lắm. Anh thì ở lý trong nhà nguyện cả buổi thăm thĩ cầu nguyện. Anh khác thì tâm sự hàng tiếng đồng hồ với cha Linh hướng. Anh khác nữa thì rút vào lớp học ngồi suy tư. Lại có anh xuống sân đi bách bộ ...vv và vv...Rất nhiều kiểu tĩnh tâmNhưng các chú mới thì Tĩnh tâm theo kiểu mới, chẳng ngán ai cả, kể cả Cha Giám Luật lẫn Cha Giám đốc CV. Các chú kéo nhau xuống sườn đồi xa xa chút, đoạn gần con đường đất dẫn vào nghĩa địa các Thầy dòng CCT, bẻ cỏ lau, cành lá làm cái chòi con cỡ hai thằng bé chui vô vừa, thế là cứ hai chú một, tĩnh tâm ở trong mấy cái chòi ấy, khi nào nghe chuông hiệu thì chạy về.... Chắc rằng cấm phòng kiểu các chú mới này đẹp lòng Chúa, nên Chúa che mắt các Cha các Thầy không phát hiện, nên không chú mới nào bị “ aller sort à la porte” vì tội cấm phòng trong chòi lá cả. Hay là các Đấng thấy các chú mới còn bé chưa hiểu cấm phòng là gì nên tha cho ????

Ở phía sườn đồi chỗ sân nhà Bếp là bể nước tắm của các chú sau khi chơi thể thao về. Nước sạch trong bể lúc nào cũng được bơm đầy khoảng 2/3 hồ, nhưng ít chú tắm lắm...sợ lạnh. Có chú về sau khai thật : cả năm học chẳng tắm lần nào....lạnh quá !!!! Hèn gì có chú “giây chuyền” đeo trên cổ to đùng như đại gia.

Xuống quá bể nước tắm một chút là sân bóng chuyền số 2 và số 3. Mỗi buổi chiều, giờ thể thao thì ồn ào nhất là sân banh tù của 2 lớp 6 và 7 trên sân trước nhà. Sau đó là sân bóng rổ số 1 của các anh lớp 10. Ít ồn ào hơn là các sân bóng chuyền của các anh lớp 8 lớp 9.

Bây giờ cái sườn đồi đầy kỷ niệm kia đã bị rào bằng kẽm gai, chia ra làm bốn năm mảnh. Đầu đường đất lượn quanh đồi dẫn vào nghĩa trang các thầy dòng CCT cũng có cổng khóa. Chúng tôi muốn đi thăm lại thì giật mình vì những tiếng chó sủa không cho tiến tới....đành buồn bã lui lại

Tầng hầm dưới gầm chân cầu thang là phòng chiếu phim. Khoảng sân tráng nhựa trước phòng chiếu phim trước kia là sân basketball số 1 và cũng là nơi các anh lớn để đầu hút tóc cho các chú bé vào các buổi chiều thứ năm ; giờ họ đang đào hố làm hầm tự hoại hết cả diện tích cái sân

Chúng tôi vào nhà bếp ngày xưa, bây giờ họ thiết kế làm một quầy cà phê- giải khát. Họ còn giữ lại một vài vật dụng nhà bếp xưa như bộ nồi và bếp nấu bằng gaz. Gội nước uống xong, chúng tôi qua bên nhà ăn cũ, nơi còn được giữ lại nhiều kỷ vật nhất: hai dãy bàn ăn của các chú với ghế băng và mặt bàn gỗ đen bóng dày 5 phân.

Bao nhiêu kỷ niệm ùa về vây lấy chúng tôi. Mùi cơm canh nóng, mùi mằn mặn của cá chiên, thịt kho nước mắm của nhà ăn ngày xưa như xộc vào khứu giác của chúng tôi. Tiếng chuông rung, tiếng làm dầu đọc kinh lạy Cha

Notre Père Qui est au cieux.

Que Ton Nom soit sanctifié,

Que ton règne vienne,

Que ta volonté soit faite sur la terre comme au ciel.

Donne-nous aujourd'hui notre pain de ce jour.

Pardonne-nous nos offenses,

comme nous pardonnons aussi à ceux qui nous ont offensés.

Et ne nous laisse pas entrer en tentation

mais délivre-nous du Mal.

Amen

Tiếng đĩa nhôm lạo xạo, tiếng muỗng nĩa va chạm leng keng trộn lẫn tiếng ồn ào mặc dù đã đè nén, nhưng vẫn như cái chợ nhỏ. Rồi chỗ này chỗ kia gọi “servir”. Các chú nhỏ chạy bàn chạy qua chạy lại bung xoong cơm, tô canh, lọ nước mắm... phục vụ cho hơn hai trăm chú Chủng sinh. Trang trọng nhất trong các mâm cơm là các đĩa dessert, vì nó vừa là món tráng miệng vừa là món hàng trao đổi, cá cược trời mưa trời nắng, chung độ banh bóng....của các chú. Càng về cuối bữa ăn, sự ồn ào càng lớn, cho đến khi tiếng chuông lắc của Thầy trực rung lên, và kết thúc bằng kinh Sáng Danh

Gloire au Père, et au Fils, et au Saint-Esprit.

Comme il était au commencement, maintenant et toujours,

Et dans les siècles des siècles. Amen.

Cửa chính từ hành lang tầng trệt vẫn được giữ nguyên nhưng có bảng cấm không được đi qua

Chúng tôi đánh liều đẩy cửa nhà ăn để bước vào hành lang tầng trệt. Mình đã từng từng ở đây thời gian dài nên thuộc lòng đường đi. Nếu có bị chặn lại thì sẽ trả lời trên cương vị chủ cũ thăm lại ngôi nhà; tội mình nghĩ bụng vậy nên mạnh dạn bước.

Hành lang tầng trệt và các phòng khách nơi cửa chính chưa có dấu hiệu sửa chữa. Nhưng bước lên tới nửa cầu thang (gầm cầu thang này các chú vẫn để các loại banh sau giờ thể thao), thì cảnh tượng đập phá không tiếc, mặc dù các vật liệu cũ chưa có dấu hiệu hư hỏng mục nát hoặc mối mọt.

Các mặt bậc, cổ bậc và len chân bằng gỗ đã bị đục tháo ra. Tay cầu thang bọc gỗ, là cầu tuột của các chú mới thì tạm thời chưa tháo

Hình mới 2023

Hình 2017

Phòng Cha Bề trên, các chú đi cầu thang này, leo lên tới đây là không dám nô giỡn nói chuyện, mà nín thở đi qua. Giờ cũng bị đục tường, tháo khuôn bao, cánh cửa. tô lại tường.....

2 đầu Hành lang tầng 1 và cửa lớp 6 ngày trước và bây giờ (tết 2023)

Phòng học của các anh lớp 8 (đối diện nhà nguyễn cạnh phòng cha Linh hướng)

Nơi đây đã từng treo quả chuông mà anh Ý phụ trách giết chuông. Giờ tấm gỗ này cũng không còn hiện diện (Hình chụp 2017)

Tam cấp gỗ lên phòng áp mái đối diện phòng học lớp 7 và hành lang tầng 2

Terrasse, tầng thượng, nơi các chú đánh răng rửa mặt sáng sớm. Không còn các lavabo bằng tôn chân sắt đâu nữa. Cả một trời bí mật khơi gợi tính tò mò của các chú tại tầng áp mái này. Nghe đâu có chú phát hiện tượng Chiu nạn che khăn ở trên này rồi về kể lại cho các bạn ly kỳ như chuyện ma Nguyễn Ngọc Ngạn vậy... (hình năm 2017)

Chúng tôi quay lại nhà ăn để gặp lại Đoàn đang ngồi đợi. Bất giác nhìn lên tường nhà ăn thấy các poster giới thiệu chương trình ca nhạc của ca sĩ Khánh Ly về Việt Nam hát nhạc Trịnh Công Sơn

Tự nhiên chúng tôi cảm thấy bức bối, muốn làm gì đó, nói gì đó hoặc hét lên thật to để giải tỏa khó chịu này. Lúc này Hòa đề nghị chúng mình cùng hát. Và bài hát Việt Nam quê hương ngạo nghễ của Nhạc sỹ Nguyễn đức Quang được chúng tôi hát vang ngay tại nhà ăn một cách giải tỏa nhất, vang vọng khắp tòa nhà....

Chúng tôi từ già đời 116 Dalat mà trong đầu vẫn còn văng vẳng lời ca hùng hồn nhưng đau đớn..

Từng ngày qua
Cười ngạo nghễ đi trong đau nhức không nguôi
Chúng ta thành một đoàn người hiên ngang
Trên bàn chông hát cười đùa vang vang
Còn CVK triệu con tim này còn triệu khối.....
... .(Xin đợi để viết tiếp phần 2)

Tháng 8 năm 2023
CVK 73 Nguyễn Công Chính